

Politická filozofie

Rawls X komunitarismus

John Rawls

- zástupce liberální politické filozofie
- zabývá se společenskou smlouvou
- Teorie spravedlnosti – zkoumá jak nastavit pravidla férové, spravedlivé společnosti
  - myšlenkový experiment závoj nevědomosti
  - z toho vyvozuje dvě základní pravidla

John Rawls - pravidla

- 1) Každý má mít stejné právo na co nejširší systém stejných základních svobod, jaký lze sloučit se stejnými svobodami pro všechny ostatní (princip svobody).
- 2) Společenské a hospodářské nerovnosti jsou přijatelné, pokud
  - jsou spojeny s úřady a postaveními, k nimž má každý přístup (princip rovnosti šancí), a pokud
  - nejvíce prospějí těm, kteří jsou nejméně zvýhodněni (princip difference).

Rawls X Nozick

- Rawls:
  - - liberalismus
  - - přerozdělování statků za účelem spravedlivé společnosti
  - - regulace trhu a vysokých příjmů
  - - stát je aktivním hráčem v rámci fungování společnosti
- Nozick:
  - - konzervatismus
  - - daně jsou zločin
  - - svoboda nakládání s majetkem, stát je pouze noční hlídač

Rawls a reflective equilibrium

- Cílem každé politické teorie je dosáhnout odůvodněných závěrů ve všech možných oblastech politického života
- Podle Rawlse je politické přesvědčení odůvodněné přímo úměrně tomu, jak blízko má k dosažení reflective equilibrium
- - to je stav, ve kterém jsou všechna přesvědčení na všech úrovních ve stavu koherence

Rawls a Primary goods

- Základní práva a svobody
- Svoboda pohybu, možnost si vybrat místo bydliště
- Příjem a bohatství
- Pojem sebe-respektu → instituce musí dávat člověku možnost vážit si sám sebe a cítit se jako důstojná bytost

Rawls X komunitarismus

- Komunitarismus vznikl jako důsledek debat v 80. letech nad Rawlsovou Teorií spravedlnosti
- Zásadní spor – deontologie versus teleologie
- - Rawls čelil kritice zejména pro to, že se snažil vystupovat jako Kantovec, ale spíše jej jen využíval
- - celá debata pak vedla k polarizaci anglosaského světa na dva tábory

Komunitarismus

- Stát se vyznačuje důrazem na společensky předem zažité mravní a duchovní názorové orientace, jež vytvářejí vědomí jednoho společenského celku jako určité koncepce všem společného a všemi sdíleného dobra. Jedině odtud se podle nich mohou vyvinout pojetí práva včetně práv individuálních a vůbec fenomén individuality jako takové. Mravnost a dobro jsou proto nadřazeny právu jako podmínky možnosti jejich vzniku a perspektivní stabilní trvalosti.

Komunitarismus

- Komunitaristé kritizují Rawlse, protože jeho teorie vyžaduje „odosobněnost“, nemá žádné morální základy, odcizenost
- - Alsdair MacIntyre je vidí v řecko-křesťanské tradici a kritizují Rawlse jako dovršení „barbarské periody“ materiálně založeného liberalismu nynějších demokracií
- Michael Sandel kritizuje totožné, především se pak zaměřuje na kritiku ztráty účelnosti
- Michael Walzer – radikálně levicový komunitarismus
- - distribuce dober, která vytváří rozmanitost monopolů provozovaných různými skupinami mužů a žen

Další kritika

- Walzer – metafora hotelu
- Problém neutrality občanů x státu
- Problém ctnosti
- Problém společenského (i fyzického) pohybu
- Komunitaristická kritika zahraniční politiky USA jakožto sobeckého individua

Komunitarismus

- Komunitaristé kritizují Rawlse, protože jeho teorie vyžaduje „odosobněnost“, nemá žádné morální základy, odcizenost
- - Alsdair MacIntyre je vidí v řecko-křesťanské tradici a kritizují Rawlse jako dovršení „barbarské periody“ materiálně založeného liberalismu nynějších demokracií
- Michael Sandel kritizuje totožné, především se pak zaměřuje na kritiku ztráty účelnosti
- Michael Walzer – radikálně levicový komunitarismus
- - distribuce dober, která vytváří rozmanitost monopolů provozovaných různými skupinami mužů a žen